

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/6212.**

Benyújtás dátuma: **2019-05-23 12:06**

Parlex azonosító: **5POJP9HG0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Kocsis Máté (Fidesz), Kósa Lajos (Fidesz)**

Törvényjavaslat címe: **A képviselők mentelmi jogával összefüggésben egyes törvények módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**a képviselők mentelmi jogával összefüggésben egyes törvények módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2019. évi törvény

a képviselők mentelmi jogával összefüggésben egyes törvények módosításáról

1. §

Az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. §

Az európai parlamenti képviselők választásán jelöltként igazolt személyt az országgyűlési képviselők választásán jelöltként igazolt személlyel azonos mentelmi jog illeti meg.”

2. §

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 79. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„79. §

(1) A mentelmi jog a képviselőt a megválasztása napjától illeti meg.

(2) A képviselők választásán jelöltként igazolt személyt – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a képviselőkkel azonos mentelmi jog illeti meg azzal az eltéréssel, hogy a mentelmi jog felfüggesztéséről a Nemzeti Választási Bizottság határoz, és a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítványt a Nemzeti Választási Bizottság elnökéhez kell benyújtani.

(3) Ha a képviselők választásán jelöltként igazolt személy az igazolást megelőzően elrendelt személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés hatálya alatt áll, vagy vele szemben az igazolást megelőzően vádat emeltek, ezen büntetőeljárás tekintetében nem illeti meg a 74. § (1) bekezdésében meghatározott jog.”

3. §

Ez a törvény a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

4. §

A 2. § az Alaptörvény 4. cikk (2) és (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Általános indokolás

A mentelmi jog a parlamenti demokrácia egyik fontos tartozéka. Amint arra az Alkotmánybíróság rámutatott, a mentelmi jog a képviselőt a törvényhozás tagjaként megillető olyan jogosultság, amely a parlament működésének szabadságát, függetlenségét, a végrehajtó és bírói hatalom befolyásától való mentességét biztosítja. Vagyis a mentelmi jog nem a képviselő egyéni kiváltsága, hanem a parlament tagjaként illeti meg. E jogintézmény célja tehát nem a képviselő személyének a védelme, hanem alapvetően a parlamenti munka külső befolyástól mentes szabadságát, zavartalanságát hivatott biztosítani.

A mentelmi jog a védettség két típusát biztosítja a képviselőknek: a felelősségmentességet és a sérthetetlenséget. A mentelmi jog többek között a képviselővel szembeni büntetőeljárástól is védi a képviselőt. Az egyes országok eltérően szabályozzák ezen védelem terjedelmét. Vannak országok, amelyek nem biztosítanak fokozottabb védelmet, míg más országokban abszolút védelem illeti meg a képviselőket. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 73. § (1) bekezdése szerinti mentesség az alábbi bűncselekmények elkövetése esetén nem mentesíti a képviselőt a felelősségre vonás alól: közösség elleni izgatás, nemzeti jelkép megsértése, a nemzetiszocialista és kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása, visszaélés szigorúan titkos és titkos minősítésű adattal, visszaélés bizalmas minősítésű adattal, visszaélés korlátozott terjesztésű minősített adattal. Ezen felül a felelősségmentesség nem vonatkozik a képviselők polgári jogi felelősségére, továbbá a mentelmi jog nem terjed ki a közigazgatási hatósági eljárásokra. A magyar szabályozás sajátos abból a szempontból, hogy a mentelmi jog nemcsak a képviselőt, hanem a választáson induló képviselőjelöltet is megilleti a képviselőkkel azonos tartalommal.

A mentelmi jogról – a szabálysértési eljárás kivételével – önként lemondani nem lehet, ami a parlamenti demokrácia védelmének fontos alapköve. A képviselő mentelmi jogát csak a parlament, a képviselőjelölt mentelmi jogát pedig csak a Nemzeti Választási Bizottság függesztheti fel.

Amint az a fentiekből is kitűnik, a mentelmi jog által biztosított védettség a magyar szabályozás szerint sem korlátlan, hiszen bizonyos bűncselekmények elkövetése esetén nem mentesíti a képviselőt a felelősségre vonás alól, míg más esetekben az Országgyűlés vagy a Nemzeti Választási Bizottság döntésén múlik, hogy az felfüggesztésre kerül-e vagy sem. A magyar parlament működésében töretlen gyakorlat, hogy magánvádas ügyekben nem, míg közbérelmi ügyekben – figyelemmel a hangsúlyosabb társadalmi- és közérdekre – felfüggesztésre kerül a mentelmi jog.

Az igazságszolgáltatás akadálytalan működése, valamint a büntetőjogi felelősségre vonás elkerülhetetlensége a jogállam működésének alapját képezi. Ennek biztosítása érdekében – a parlament működésének függetlenségét biztosító garanciák szem előtt tartásával – indokolt olyan szabályozás kialakítása, amely értelmében azon büntetőeljárásokra, amelyekben a vádemelésre

még a képviselőjelölt nyilvántartásba vételét megelőzően került sor, vagy amelyek kapcsán a képviselőjelölt személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés hatálya alatt áll, a mentelmi jog nem képezi a büntetőeljárás lefolytatásának és ezáltal az igazságszolgáltatás működésének az akadályát. Ezen büntetőeljárások ugyanis nincsenek és nem is hozhatóak összefüggésbe a képviselőjelölt jelölti minőségével.

Részletes indokolás

1. §

Az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény 11. §-a értelmében az európai parlamenti képviselők választásán jelöltként igazolt személyt a mentelmi jog szempontjából úgy kell tekinteni, mintha európai parlamenti képviselő lenne. E törvény 10. § (2) bekezdése szerint az európai parlamenti képviselőt az országgyűlési képviselővel azonos mentelmi jog illeti meg. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 79. § (2) bekezdése szerint a képviselők választásán jelöltként igazolt személyt a képviselőkkel azonos mentelmi jog illeti meg. Az európai parlamenti képviselők választásán jelöltként igazolt személyt a hatályos rendelkezések alapján is az országgyűlési képviselők választásán jelöltként igazolt személlyel azonos mentelmi jog illeti meg, ez azonban a fenti két törvény rendelkezéseinek együttes értelmezéséből vezethető le. A törvényjavaslat 1. §-a ezt egyértelműsíti.

2. §

A módosítás értelmében, ha vádemelésre vagy személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedésre a képviselők választásán jelöltként igazolt személlyel szemben az igazolást megelőzően került sor, a mentelmi jog nem képezi az adott büntetőeljárás lefolytatásának akadályát.

3. §

Hatálybaléptető rendelkezést tartalmaz.

4. §

Sarkalatosági záradékot tartalmaz.